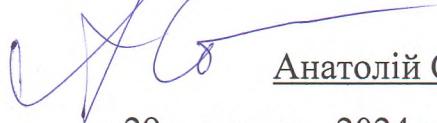

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Право» (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Анатолій СТЕПАНЮК
«29» серпня 2024 р.

**СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ НА ОБ'ЄКТАХ КРИТИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ**

Галузь знань: 26 «Цивільна безпека»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 262 «Правоохоронна діяльність»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Правоохоронна діяльність»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Вводиться в дію з «01» вересня 2024 р.

Харків 2024

Розробник:

Доцент кафедри права, кандидат юридичних наук,
Доцент Михайло ФІАЛКА

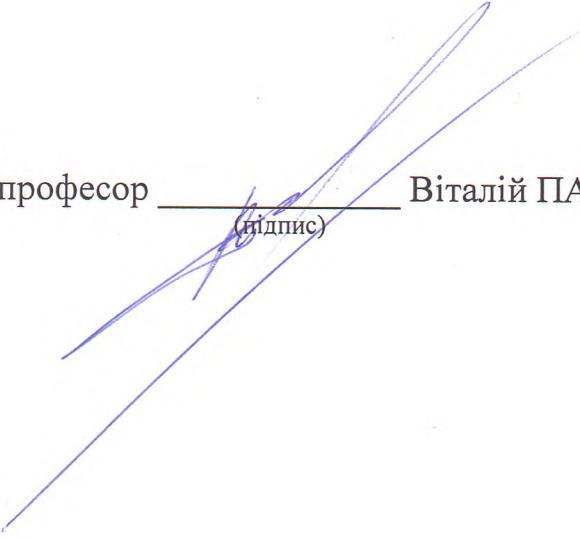

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри
права гуманітарно-правового факультету:

Протокол № 1 від 29. 08.2024 року

Завідувач кафедри права,
доктор юридичних наук, професор

(підпис)

Віталій ПАВЛИКІВСЬКИЙ

Загальна інформація про викладача

ПІБ: Фіалка Михайло Ігоревич
Посада: професор кафедри права (№ 702)
Науковий ступінь: кандидат юридичних наук
Вчене звання: доцент
Перелік дисциплін, які викладає:
- «Кримінальне право»;
- «Кримінологія»;
- «Основи права»;
- «Права, свободи і обов'язки людини і громадянина»

Напрями наукових досліджень:

- теоретичні та прикладні проблеми кримінального права та кримінології;
- питання кримінально-правового захисту документообігу;
- проблематика кримінологічної характеристики злочинності, детермінації злочинності, особистості злочинця у сфері обігу документів та протидія їй.

Профайл викладача: Тел.: (050) -940-05-40

E-mail: m.fialka@khai.edu

Orcid – <https://orcid.org/0000-0001-5599-3335>;

<https://education.khai.edu/lecturer/pavlikivskii-v-i-702> Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі Mentor

1. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання – денна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 3 семестр

Дисципліна – обов'язкова

Загальна кількість годин за навчальним планом – 90 годин/ 3 кредитів ЕКТС, 56 годин аудиторної та 34 години самостійної роботи здобувачів.

Види занять – лекції, практичні заняття

Вид контролю – диференційний залік

Мова викладання – українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Кримінальні правопорушення на об'єктах критичної інфраструктури та повітряному транспорті» будується на базовій програмі «Кримінальне право» і розрахована на подальше вивчення найбільш актуальних проблем кримінального законодавства України.

Мета дисципліни «Кримінальні правопорушення на об'єктах критичної інфраструктури та повітряному транспорті» полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетентності для забезпечення ефективного управління в сфері кримінальної юстиції з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з глибокими теоретичними і практичними знаннями щодо кваліфікації кримінальних правопорушень на об'єктах критичної інфраструктури та повітряному транспорті.

Дана дисципліна має своїм завданням розгляд положень кримінального законодавства, які відображають особливості кримінального законодавства відповідно суспільно небезпечних діянь на об'єктах критичної інфраструктури та повітряному транспорті, а також інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності щодо узбереження об'єктів підприємництва, критичної інфраструктури, повітряного транспорту тощо.

Комpetентності, які набуваються:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми здобувач освіти буде здатен:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброочесності.

компетентності (СК)

Після закінчення цієї програми здобувач буде здатен:

СК11. Здатність визначати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності.

СК13. Здатність застосовувати криміналістичну техніку, оперативно-технічні засоби, у тому числі при проведенні оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.

СК16. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

Програмні результати навчання:

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

РН7. Взаємодіяти із суб'єктами забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, а також здійснювати комунікацію з фізичними та

юридичними особами з метою виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН16. Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним Інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень.

РН21. Організовувати та здійснювати заходи щодо дотримання режиму секретності та захисту інформації.

ПРН24 Вміння організовувати спеціальні заходи з охорони правопорядку з використанням систем охорони, контролю території об'єктів критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

ПРН25 Вміння виявляти потенційно-небезпечних осіб на об'єктах критичної інфраструктури та повітряного транспорту.

Пререквізити: *Теорія держави і права; Філософія права; Кримінологія; Кримінальне право; Кримінально процесуальне право; Актуальні питання адміністративного права та адміністративного судочинства*

Кореквізити: *Сучасні проблеми доказування у кримінальному провадженні; Актуальні проблеми запобігання та протидії корупції; Актуальні питання забезпечення прав і свобод людини у кримінальному судочинстві, Військове право.*

3. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Кримінальне правопорушення: загально-теоретичні засади

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади кримінального правопорушення та основи кримінально-правової кваліфікації

Тема 1. Поняття та ознаки кримінального правопорушення

Загальна кількість годин – 6 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.

Визначення поняття кримінального правопорушення: формальне; матеріальне; формально-матеріальне; їх сутність. Поняття кримінального правопорушення в чинному КК України. Криміналізація і декриміналізація суспільно небезпечних діянь.

Ознаки кримінального правопорушення. Суспільна небезпека як матеріальна ознака кримінального правопорушення та її значення. Характер та ступінь суспільної небезпеки. Протиправність як формальна ознака кримінального правопорушення. Неприпустимість застосування статей Особливої частини КК за аналогією. Співвідношення суспільної небезпеки і протиправності. Вина ознака кримінального правопорушення; її зміст та значення. Діяння в кримінальному праві та його зміст. Форми діяння: дія і бездіяльність. Суб'єкт кримінального правопорушення.

Караність як невід'ємна ознака кримінального правопорушення. Співвідношення караності як ознаки кримінального правопорушення і фактичного призначення покарання за нього. Органічна єдність ознак кримінального правопорушення. Значення ст. 11 КК для визначення поняття кримінального правопорушення. Проблема удосконалення поняття кримінального правопорушення та злочину в кримінальному праві України.

Місце кримінального правопорушення в системі правопорушень. Критерії відмежування злочинів від інших правопорушень. Питання про відмежування злочинів та інших правопорушень у науці кримінального права. Співвідношення понять злочину, злочинності, кримінального правопорушення, кримінального проступку.

Зміна підходу законодавця до формулювання основних кримінально-правових понять. Поняття кримінального правопорушення, кримінального проступку та злочину. Класифікація кримінальних правопорушень відповідно до змін внесених до КК України протягом 2018-2020 років.

Тема лекційного заняття: Поняття та ознаки кримінального правопорушення (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Поняття та ознаки кримінального правопорушення (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (2 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 2. Поняття та ознаки складу кримінального правопорушення

Загальна кількість годин – 6 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.

Поняття складу кримінального правопорушення і його значення. Вичерпний перелік складів злочинів у чинному законодавстві. Співвідношення понять кримінального правопорушення і складу кримінального правопорушення.

Елементи складу кримінального правопорушення, їх зміст, органічна єдність. Об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона як елементи складу кримінального правопорушення, їх ознаки. Обов'язкові і факультативні ознаки складу кримінального правопорушення, значення такого розподілення ознак складу кримінального правопорушення: 1) як конститутивних ознак; 2) як кваліфікуючих ознак; 3) як обставин, що обтяжують відповідальність при призначенні покарання.

Види складів кримінального правопорушення залежно від 1) їх тяжкості: прості, кваліфіковані, особливо кваліфіковані, привілейовані; 2) особливостей конструкції: матеріальні, формальні, усічені; 3) наявності наслідків: з матеріальною шкодою, з фізичною шкодою, з ідеологічною шкодою.

Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінального правопорушення. Поняття кваліфікації кримінального правопорушення і її значення.

Тема лекційного заняття: Поняття та ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Поняття та ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (2 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 3. Об'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення

Загальна кількість годин – 6 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.

Поняття об'єкта кримінального правопорушення.

Ознаки об'єкта загального та родового об'єктів. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення. Ознаки основного і додаткового безпосередніх об'єктів у конкретних складах кримінального правопорушення.

Поняття предмета кримінального правопорушення та його місце в структурі складу кримінального правопорушення.

Поняття та ознаки об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки складу кримінального правопорушення, які характеризують об'єктивну сторону. Поділ ознак об'єктивної сторони загального складу кримінального

правопорушення на обов'язкові та факультативні. Значення об'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Суспільно небезпечне діяння. Форми вираження діяння згідно зі ст. 11 КК України: дія або бездіяльність. Сукупність ознак, якою визначається поняття діяння: суспільна небезпечність; протиправність; конкретний характер поведінки людини; свідомий акт поведінки людини; вольовий акт поведінки людини.

Поняття та ознаки дій. Класифікація дій: прості й складні; фізичні та інформаційні. Значення способу вчинення кримінального правопорушення. А також засобів і знаряддя для характеристики кримінально противравної дії.

Бездіяльність. Умови кримінальної відповідальності за кримінально противравну бездіяльність.

Непереборна сила, непереборний фізичний примус, психічний примус та їх значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільно небезпечну дію або бездіяльність.

Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони кримінального правопорушення. Поняття суспільно небезпечних наслідків. Розподіл цих наслідків, залежно від характеру і обсягу шкоди, заподіяної діянням об'єкту, на наслідки у виді реальної шкоди і наслідки у виді створення загрози (небезпеки) заподіяння шкоди. Види суспільно небезпечних наслідків: матеріальні й нематеріальні; основні й додаткові.

Прийоми законодавчого опису кримінально противравних наслідків. Склади кримінальних правопорушень з ознаками кримінально противравних наслідків (так звані «матеріальні» склади або кримінальні правопорушення з «матеріальним» складом) і склади кримінального правопорушення без ознак кримінально противравних наслідків (так звані «формальні» склади або кримінальні правопорушення з «формальним» складом). Значення суспільно небезпечних наслідків.

Причинний зв'язок між діянням (дією або бездіяльністю) і суспільно небезпечними наслідками. Поділ причинного зв'язку на необхідний та випадковий, безпосередній та опосередкований.

Місце, час, обстановка, спосіб, засоби та знаряддя вчинення кримінального правопорушення, їх значення для характеристики об'єктивної сторони.

Тема лекційного заняття: Об'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Об'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем..

Самостійна робота (2 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 4. Суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення

Загальна кількість годин – 6 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.

Поняття суб'єкта кримінального правопорушення, тобто особи, яка підлягає кримінальній відповідальності. Обов'язкові ознаки суб'єкта кримінального правопорушення відповідно до ч. 1 ст. 18 КК України.

Спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Ч. 2 ст. 18 КК України стосовно ознак спеціального суб'єкта кримінального правопорушення. Службова особа та її поняття (ч. 3 та 4 ст. 18 КК України).

Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Формула осудності (ч. 1 ст. 19 КК України).

Поняття неосудності за кримінальним правом. Формула неосудності за Кримінальним кодексом України (ч. 2 ст. 19 КК України).

Критерії неосудності: медичний (біологічний) та юридичний (психологічний).

Ознаки медичного критерію неосудності: хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад душевної діяльності, недоумство, інший хворобливий стан психіки. Значення медичного критерію для визнання особи неосудною.

Ознаки юридичного критерію неосудності. Характеристика інтелектуальної та вольової ознак юридичного критерію неосудності та їх співвідношення.

Положення ч. 3 ст. 19 КК України стосовно особи, яка вчинила кримінальне правопорушення у стані осудності, але до постановлення вироку захворіла на психічну хворобу, що позбавляє її можливості усвідмлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними.

Поняття, критерії та наслідки визнання особи обмежено осудною (ст. 20 КК України).

Кримінальна відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені у стані сп'яніння внаслідок вживання алкоголю, наркотичних засобів або інших одурманюючих речовин (ст. 21 КК України).

Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність (ст. 22 КК України). Загальний та знижений вік кримінальної відповідальності. Критерії встановлення в законі зниженого віку кримінальної відповідальності.

Поняття та ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення. Ознаки складу кримінального правопорушення, які характеризують суб'єктивну сторону. Поділ ознак суб'єктивної сторони загального складу кримінального правопорушення на обов'язкові та факультативні. Значення суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Поняття та форми вини згідно зі ст. 23 КК України. Зміст, сутність та ступінь вини. Неприпустимість об'єктивного ставлення. Співвідношення вини та винності.

Умисел і його види (ч. 1 ст. 24 КК України).

Поняття прямого умислу (ч. 2 ст. 24 КК України). Інтелектуальні ознаки та вольова ознака прямого умислу.

Поняття непрямого умислу (ч. 3 ст. 24 КК України). Інтелектуальні ознаки та вольова ознака непрямого умислу.

Відмінність непрямого умислу від прямого. Спеціальні види умислу, їх характеристика і значення.

Необережність та її види (ч. 1 ст. 25 КК України).

Кримінально протиправна самовпевненість, її інтелектуальна та вольова ознаки (ч. 2 ст. 25 КК України). Відмежування кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу.

Кримінально протиправна недбалість, її інтелектуальна та вольова ознаки (ч. 3 ст. 25 КК України).

Випадок (казус) як невинне заподіяння суспільно небезпечних наслідків; його відмінність від кримінально протиправної недбалості.

Змішана (подвійна, складна) форма вини та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.

Мотив і мета як фахультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Значення мотиву і мети та їх вплив на кримінальну відповідальність і покарання. Емоції як ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Помилка, її поняття та види. Юридична помилка, її види і вплив на кримінальну відповідальність. Фактична помилка, її види і вплив на кримінальну відповідальність. Випадки, які приєднуються до помилок: помилка щодо особи потерпілого; відхилення дії чи удару.

Тема лекційного заняття: Суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Суб'єктивні ознаки складу кримінального правопорушення (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (2 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 5. Теоретичні основи кримінально-правової кваліфікації

Загальна кількість годин – 3 год., з них: самостійна робота – 3 год.

Поняття і види кваліфікації кримінальних правопорушень.

Кримінальні правопорушення та склад кримінальних правопорушень як фактична і правова підстави кваліфікації.

Вчинення кримінального правопорушення – фактична підставка притягнення до кримінальної відповідальності й кваліфікації скосеного.

Поняття, ознаки та елементи кримінального правопорушення. Одиничні кримінальні правопорушення і множинність кримінальних правопорушень, їх види.

Склад кримінального правопорушення – правова модель і основа кваліфікації. Поняття і ознаки складу кримінального правопорушення. Обов'язкові й факультативні ознаки складу кримінального правопорушення. Класифікація складів кримінальних правопорушеннь.

Конкуренція норм Особливої частини Кримінального кодексу. Правила кваліфікації при конкуренції норм. Відмінність конкуренції від колізії правових норм, шляхи подолання колізії.

Значення правильної кваліфікації для здійснення правосуддя. Правильна кваліфікація як необхідна умова дотримання законності, прав і свобод людини. Значення правильної кваліфікації для визначення рівня і стану злочинності та обліку кримінальних правопорушень.

Самостійна робота (3 год.).

Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота 1.

Загальна кількість годин – 4 год., з них: контрольна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

Модуль 2. Кримінальні правопорушення на об'єктах критичної інфраструктури та повітряному транспорті

Змістовний модуль 2. Кримінальні правопорушення на об'єктах критичної інфраструктури

Тема 6. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 261, 267, 267-1, 270-1 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Поняття, загальна характеристика й види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікація нападу на об'єкти, на яких є предмети, що становлять підвищену небезпеку для оточення (ст. 261 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікація порушення правил поводження з вибуховими, легкозаймистими та ідкими речовинами або радіоактивними матеріалами (ст. 267 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального

правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікація порушення вимог режиму радіаційної безпеки (ст. 267-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікація умисного знищення або пошкодження об'єктів житлово-комунального господарства (ст. 270-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 261, 267, 267-1, 270-1 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 261, 267, 267-1, 270-1 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 7. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 271-275 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва на об'єктах критичної інфраструктури.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення вимог законодавства про охорону праці (ст. 271 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК Україні). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил безпеки на вибухонебезпечних підприємствах або у вибухонебезпечних цехах (ст. 273 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил ядерної або радіаційної безпеки (ст. 274 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил, що стосуються безпечної використання промислової продукції або безпечної експлуатації будівель і споруд (ст. 275 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 271-275 КК України) (2 год.): очнавідео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти безпеки виробництва на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 271-275 КК України) (ст.ст. 261, 267, 267-1, 270-1 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 8. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електrozв'язку на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 361, 362, 363, 363-1 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електrozв'язку на об'єктах критичної інфраструктури.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих),

електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж (ст. 361 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збути шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут (ст. 361-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації несанкціонованого збуту або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації (ст. 361-2 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації несанкціонованих дій з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електrozвязку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється (ст. 363 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електrozвязку шляхом масового розповсюдження повідомлень електrozвязку (ст. 363-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електrozвязку на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 361, 362, 363, 363-1 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь,

бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 361, 362, 363, 363-1 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 9. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти довкілля на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 236-239, 240, 241-244, 250, 253 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти довкілля на об'єктах критичної інфраструктури.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил екологічної безпеки (ст. 236 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення (ст. 237 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації приховання або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації забруднення або псування земель (ст. 239 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин (ст. 240 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації забруднення атмосферного повітря (ст. 241 КК України). Характеристика

об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил охорони вод (ст. 242 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації забруднення моря (ст. 243 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення законодавства про континентальний шельф України (ст. 244 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації проведення вибухових робіт з порушенням правил охорони рибних запасів (ст. 250 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації проектування чи експлуатація споруд без систем захисту довкілля (ст. 253 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти довкілля на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 236-239, 240, 241-244, 250, 253 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти довкілля на об'єктах критичної інфраструктури (ст.ст. 236-239, 240, 241-244, 250, 253 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота 2.

Загальна кількість годин – 2 год., з них: контрольна робота – 2 год.

Змістовний модуль 3. Кримінальні правопорушення на повітряному транспорті

Тема 10. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень на повітряному транспорті (ст.ст. 276-282 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна кримінально-правова характеристика правопорушень на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту (ст. 276 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин (ст. 276-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів (ст. 277 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації угону або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна (ст. 278 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства (ст. 279 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил повітряних польотів (ст. 281 КК України). Характеристика

об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил використання повітряного простору (ст. 282 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень на повітряному транспорті (ст.ст. 276-282 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень на повітряному транспорті (ст.ст. 276-282 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 11. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності на повітряному транспорті (ст.ст. 185, 186, 187, 189, 190 КК України)

Загальна кількість годин – 3 год., з них: самостійна робота – 3 год.

Загальна кримінально-правова характеристика правопорушень проти власності на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації крадіжки (ст. 185 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації грабіжу (ст. 186 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації розбою (ст. 187 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації вимагання (ст. 189 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації шахрайства (ст. 190 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних

ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 12. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності на повітряному транспорті (ст.ст. 146, 147 КК України)

Загальна кількість годин – 3 год., з них: самостійна робота – 3 год.

Загальна кримінально-правова характеристика правопорушень проти волі, честі та гідності на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного позбавлення волі або викрадення людини (ст. 146 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації захоплення заручників (ст. 147 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 13. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (ст.ст. 201, 201-3,-201-4 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації контрабанди культурних цінностей та зброї (ст. 201 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації контрабанди товарів (ст. 201-3 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (ст.ст. 201, 201-3,-201-4 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні

(презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності (ст.ст. 201, 201-3,-201-4 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 14. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на повітряному транспорті (ст.ст. 258-258-6, 269 КК України)

Загальна кількість годин – 7 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації терористичний акту (ст. 258 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації публічних закликів до вчинення терористичного акту (ст. 258-2 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації сприяння вчиненню терористичного акту, проходження навчання тероризму (ст. 258-4 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації фінансування тероризму (ст. 258-5 КК України). Характеристика об'єктивних

та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на повітряному транспорті (ст.ст. 258-258-6, 269 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки на повітряному транспорті (ст.ст. 258-258-6, 269 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 15. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку на повітряному транспорті (ст.ст. 293, 296, 300, 301 КК України)

Загальна кількість годин – 6 год., з них: лекцій – 2 год., практичне заняття – 2 год, самостійна робота – 2 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації хуліганства (ст. 296 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку на повітряному транспорті (ст.ст. 293, 296, 300, 301 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Тема практичного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку на повітряному транспорті (ст.ст. 293, 296, 300, 301 КК України) (2 год.). Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до практичного заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота (2 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 16. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення на повітряному транспорті (ст.ст. 305, 307, 309, 316 КК України)

Загальна кількість годин – 5 год., з них: лекцій – 2 год., самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації контрабанди наркотичних засобів на повітряному транспорті (ст. 305 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збути наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного виробництва, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збути (ст. 309 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного публічного вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК України).

Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Тема лекційного заняття: Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення на повітряному транспорті (ст.ст. 305, 307, 309, 316 КК України) (2 год.): очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 17. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації на повітряному транспорті (ст.ст. 332-334 КК України)

Загальна кількість годин – 3 год., з них: самостійна робота – 3 год.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації на повітряному транспорті.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного переправлення осіб через державний кордон України на повітряному транспорті (ст. 332 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї на повітряному транспорті (ст. 332-1 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації незаконного перетинання державного кордону України на повітряному транспорті (ст. 332-2 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення порядку здійснення міжнародних передач товарів, що підлягають державному експортному контролю на повітряному транспорті (ст. 333 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил міжнародних польотів на повітряному транспорті (ст. 334 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Тема 18. Кримінально-правова характеристика та кваліфікація кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення) на повітряному транспорті (ст. 416 КК України)

Загальна кількість годин – 3 год., з них: самостійна робота – 3 год.

Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації порушення правил польотів або підготовки до них на повітряному транспорті (ст. 416 КК України). Характеристика об'єктивних та суб'єктивних ознак складу кримінального правопорушення. Особливості кваліфікації даного кримінального правопорушення.

Самостійна робота (3 год.). Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Модульний контроль.

Модульна контрольна робота 3.

Загальна кількість годин – 4 год., з них: контрольна робота – 2 год., самостійна робота – 2 год.

4. Індивідуальні завдання

4.1. Тематика рефератів:

1. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 146 КК України)
2. Захоплення заручників: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 147 КК України)
3. Порушення правил екологічної безпеки: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 236 КК України)
4. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 237 КК України)
5. Приховання або перекручення відомостей про екологічний стан або захворюваність населення: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 238 КК України)
6. Забруднення або псування земель: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 239 КК України)

7. Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 240 КК України)
8. Порушення правил охорони вод: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 242 КК України)
9. Забруднення моря: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 243 КК України)
10. Порушення законодавства про континентальний шельф України: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 244 КК України)
11. Втягнення у вчинення терористичного акту: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 258-1 КК України)
12. Публічні заклики до вчинення терористичного акту: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 258-2 КК України)
13. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 258-3 КК України)
14. Фінансування тероризму: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 258-5 КК України)
15. Порушення вимог режиму радіаційної безпеки: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 267-1 КК України)
16. Порушення вимог законодавства про охорону праці: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 271 КК України)
17. Порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 274 КК України)
18. Порушення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 276 КК України)
19. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 276-1 КК України)
20. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 277 КК України)
21. Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 279 КК України)
22. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 280 КК України)

23. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, іх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 305 КК України)

24. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 316 КК України)

25. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 332 КК України)

26. Порушення правил польотів або підготовки до них: кримінально-правова характеристика та кваліфікація діяння (ст. 416 КК України)

4.2. Тематика наукових доповідей на практичних заняттях.

1. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 261 КК України (Тема 6)			
2. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 267 КК України (Тема 6)			
3. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 270-1 КК України (Тема 6)			
4. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 272 КК України (Тема 7)			
5. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 273 КК України (Тема 7)			
6. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 275 КК України (Тема 7)			
7. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 361 КК України (Тема 8)			
8. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 362 КК України (Тема 8)			
9. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 363 КК України (Тема 8)			
10. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 363-1 КК України (Тема 8)			
11. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 241 КК України (Тема 9)			
12. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 250 КК України (Тема 9)			
13. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 253 КК України (Тема 9)			
14. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 278 КК України (Тема 10)			
15. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 281 КК України (Тема 10)			
16. Особливості кваліфікації та відмежування від інших правопорушень ст. 282 КК України (Тема 10)			

17. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 201 КК України (Тема 13)	відмежування	від	інших
18. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 201-3 КК України (Тема 13)	відмежування	від	інших
19. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 201-4 КК України (Тема 13)	відмежування	від	інших
20. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 258 КК України (Тема 14)	відмежування	від	інших
21. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 258-6 КК України (Тема 14)	відмежування	від	інших
22. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 269 КК України (Тема 14)	відмежування	від	інших
23. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 293 КК України (Тема 15)	відмежування	від	інших
24. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 296 КК України (Тема 15)	відмежування	від	інших
25. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 300 КК України (Тема 15)	відмежування	від	інших
26. Особливості кваліфікації та правопорушень ст. 301 КК України (Тема 15)	відмежування	від	інших

5. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

6. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни застосовується поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня навчальних досягнень під час практичних занять та якості виконання самостійної роботи та передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого модуля навчальної дисципліни.

Поточний контроль – проведення практичних занять, відпрацювання академічних заборгованостей.

Поточний контроль під час проведення практичних занять передбачає перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок студентом з кожного окремого навчального (змістового) модуля навчальної дисципліни та їх корекцією. Прозорість оцінювання рівня знань студентів забезпечується чіткими критеріями.

Модульний контроль – визначає якість виконаної студентом навчальної роботи з певного навчального (змістового) модуля та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності, включаючи виконану індивідуальну, самостійну та модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль – виставляється як сума балів з усіх модулів навчальної дисципліни та обраховується, як правило, як середнє арифметичне складових модулів.

7. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

7.1. Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Aудиторна робота здобувача</i>			
Модуль 1			
Змістовний модуль 1			
Усні відповіді на практичному занятті	0...3	4	0...12
Модульний контроль	0...8	1	0...8
Модуль 2			
Змістовний модуль 2			
Усні відповіді на практичному занятті	0...3	4	0...12
Модульний контроль	0...8	1	0...8
Змістовний модуль 3			
Усні відповіді на практичному занятті	0...3	4	0...12
Модульний контроль	0...8	1	0...8
Участь у навчальних заняттях з навчальної дисципліни			0...10
<i>Самостійна робота здобувача</i>			
Підготовка реферату за проблематикою навчального курсу (наукових тез на конференцію)	0...10	1	0...10
Підготовка рецензії на наукову статтю	0...10	1	0...10
Підготовка наукової доповіді на практичне заняття	0...10	1	0...10
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови здобувача від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

7.2 Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Досягненню ними належного рівня компетентності, який за підсумками навчання визначається за такими критеріями:

Відмінно (90-100). "Відмінно" – теоретичний зміст дисципліни (курсу) засвоєний студентом повністю, необхідні практичні навички роботи з навчальним матеріалом повністю сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

Добре (75-89). Теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, практичні навички роботи з навчальним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, що передбачені робочою навчальною програмою, виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота має декілька незначних помилок або одну-две значні помилки.

Задовільно (60-74). Теоретичний зміст дисципліни засвоєний частково, деякі практичні навички роботи з навчальним матеріалом не сформовані, частина передбачених робочою навчальною програмою завдань не виконана, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, відповідь (в усній або письмовій формі) фрагментарна, непослідовна.

Незадовільно (0-59): студент має фрагментарні знання, що базуються на попередньому досвіді, але не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напряму (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення правоосвітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату /презентації, доповіді (5 балів);
- участь у не менше заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

8. Політика навчального курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Дотримання вимог академічної добroчесності студентами під час вивчення навчальної дисципліни. Під час вивчення навчальної дисципліни студенти мають дотримуватися загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, вимог академічної добroчесності, передбачених «Положенням про академічну добroчесність Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>). Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобroчесності. Виявлення ознак академічної недобroчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів plagiatu чи обману. При виконанні індивідуальної самостійної роботи до захисту допускаються реферати, які містять не менше 60 % оригінального тексту при перевірці на plagiat, есе – 70 %.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, а також правила етичної поведінки регламентуються «Кодексом етичної поведінки в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/ustanovchidokumenti/kodeks-etichnoi-povedinki/>).

9. Методичне забезпечення

Mentor: <https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=8658>

10. Рекомендована література

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: підписана від імені України 11.12.2003 р.; ратифікована 18.10.2006 р.; набрала чинності для України 01.01.2010 р. Офіційний вісник України. 2010. № 10. Ст. 506.
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. URL: http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_UKR.pdf.
4. Рекомендація Rec (2004)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам про роль Європейської конвенції з прав людини в університетській освіті та професійній підготовці. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_573.
5. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III). Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
6. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства (2000 р.). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_163.
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2148-08>.
8. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: підписана від імені України 27.01.1999 р.; ратифікована 18.10.2006 р., набрала чинності для України 01.03.2010 р. Офіційний вісник України. 2010. № 15. Ст. 717.
9. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-ІІІ. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення 10.02.2018 р.).
10. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон від 3.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
12. Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними». URL: <https://cutt.ly/TJ4YPV9>.
13. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-
14. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print1511514732405635> Підзаконні акти:
15. Про судову практику у справах про необхідну оборону: Постанова ПВСУ від 26.04.2002 р. №1 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011 .
16. Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну не відбutoї частини покарання більш м'яким: Постанова ПВСУ від 26.04.2002 р. №2 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795_015 .
17. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: Постанова ПВСУ від 15.05.2002 р. № 2 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_014 .

18. Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова ПВСУ від 24.10.2003 р. №7 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225_016.

19. Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості: Постанова ПВСУ від 26.12.2003 р. №16 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/335_075.

20. Про практику призначення військовослужбовцям покарання у виді тримання в дисциплінарному батальоні: Постанова ПВСУ від 28.12.1996 р. №15 (Із змінами, внесеними згідно з Постановою ПВСУ №17 26.12.2003 р.) // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956_009.

21. Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини неповнолітніх: Постанова ПВСУ від 16.04.2004 р. №5. // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978_012.

22. Про практику застосування судами примусових заходів медичного характеру та примусового лікування: Постанова ПВСУ від 16.04.2004 р. №5 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/456_011.

23. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: Постанова ПВСУ від 23.12.2005 р. №13 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/934_011.

24. Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності: Постанова ПВСУ від 23.12.2005 р. № 12 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923_034.

25. Про внесення змін та доповнень до постанови Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 року № 7 „Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 8 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235_012

26. Про внесення доповнення до постанови Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 року № 7 «Про практику призначення судами кримінального покарання: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 р. № 11 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/678_045.

27. Про звернення до Конституційного Суду України з конституційним поданням щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 4, частин першої та четвертої статті 5, частини третьої статті 74 Кримінального кодексу України, статті 73 Закону України “Про Конституційний Суд України: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 року № 4 // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235_013

28. Про введення воєнного стану в Україні. УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

29. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06.05.2015 р. «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26.05.2015

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 06.05.2000 № 770 «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів». URL: <https://cutt.ly/xJ4OF9G>.

31. Результати міжнародного дослідницького проекту «Куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин серед підлітків, які навчаються: поширення й тенденції в Україні» (ESPAD). URL: <https://cutt.ly/DJ6skn6>.

32. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.11.2019 № 1335-р «Про затвердження Плану заходів з реалізації Національної стратегії реформування системи юстиції щодо дітей на період до 2023 року». URL: <https://cutt.ly/3J4GIU2>.

33. Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури. Постанова КМУ від 19 червня 2019 р. № 518. Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 991 від 02.09.2022.

34. Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами». URL: <https://cutt.ly/7J56qtr>.

35. A/CONF.6/1. Доповідь Першого конгресу ООН із запобігання злочинності й поводженню з правопорушниками (Женева, 22 серп. – 3 вер. 1955 р.). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

36. 3 A/CONF.26/7. Доповідь Третього конгресу ООН із запобігання злочинності й поводженню з правопорушниками (Стокгольм, 9–18 серп. 1965 р.). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

37. A/CONF.87/14/Rev.1. Доповідь Шостого конгресу ООН із запобігання злочинності й поводженню з правопорушниками (Каракас, 25 серп. – 5 вер. 1980 р.). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

38. A/CONF.144/28/Rev.1. Доповідь Восьмого конгресу ООН із запобігання злочинності й поводженню з правопорушниками (Гавана, 27 серп. – 7 вер. 1990 р.). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

39. A/CONF.203/18. Доповідь Одинадцятого Конгресу ООН із запобігання злочинності і кримінального правосуддя (Бангкок, 18–25 квіт. 2005 р.). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

40. АЖЕ8/65/230. Доповідь Дванадцятого Конгресу ООН із запобігання злочинності і кримінального правосуддя (Бразилія, 12–19 квітня 2010 року). URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>.

41. ADO 15/33/688. Доповідь Тринадцятого Конгресу ООН із запобігання злочинності і кримінального правосуддя (Доха, 12–19 квітня 2015 року) URL: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC>

42. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 року № 7 // База даних «Законодавство України».

Підручники:

1. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

2. Баулін Ю.В., В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник. Харків: Право, 2010. 456 с.
3. Баулін Ю.В., В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник. Харків: Право, 2010. 608 с.
4. Вереша Р. В. Суб'єктивні елементи підстави кримінальної відповідальності: Підручник. Київ: Атіка, 2006. 740с.
5. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 17: Кримінальне право / редкол.: В.Я. Тацій (голова), В.І. Борисов (заст. голови) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2017. 1064 с.:
6. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / за ред. М.І. Хавронюка. К.: Москаленко О.М., 2019. 464 с.
7. Матишевський П.С. Кримінальне право України. Загальна частина: Підруч. для студ. юрид. вузів і фак. Київ: А.С.К., 2001. 352 с.
8. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства: вид. друге, переробл. і доповн. / за ред. М.І.Хавронюка. К.: ВД «Дакор», 2017. 514 с.
9. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Н.О. Армаш, Т.О. Коломоєць, Д.В. Приймаченко, В.В. Шаблистий та ін.; за заг. ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 588 с.
10. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В.С. Ковальський, О.І. Миколенко, Є.Л. Стрельцов, О.І. Клименко. К.: Юрінком Інтер, 2019. 380 с.
11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О.М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К.: Юрінком Інтер, 2016. 1064 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. О.М. Литвинова. К.: «Центр учебової літератури», 2016. 536 с.
13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М.І. Хавронюка. 9-те вид., переробл. і допов. К.: Юридична думка, 2012. 1316 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

Монографії та інші наукові видання:

1. Алфьоров С.М., Шаблистий В.В. Кримінальна відповідальність за погрози застосуванням фізичного насильства: монографія. Запоріжжя: ФОП Зеленкевич Л.П., 2011. 212 с.
2. Андрушко П.П. Злочини проти виборчих прав громадян та їх права брати участь у референдумі: кримінально-правова характеристика: Монографія. КИЇВ:КНТ, 2007. 328 с.
3. Антипov В.В., Антипov В.І. Обставини, які виключають застосування кримінального покарання: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 208 с.
4. Анчукова М.В. Виправданий ризик як обставина, що виключає злочинність діяння: Монографія. Харків.: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2006. 168 с.
5. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 296 с.

6. Берзін П.С. Злочинні наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення: Монографія. КИЇВ: Дакор, 2009. 736 с.
7. Борисов В.І., Пащенко О.О. Злочини проти безпеки виробництва: поняття та види. Кримінальна відповідальність за порушення правил ядерної або радіаційної безпеки: Монографія. Харків: Видавець СПД ФОП Вапнярчук Н.М., 2006. 224 с.
8. Бурдін В.М. Кримінальна відповідальність за злочини, вчинені в стані сп'яніння: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2005. 160 с.
9. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 240 с.
10. Вербенський М.Г., Мінка Т.П., Негодченко Д.О. Протидія торгівлі людьми в Україні: Монографія. Дніпропетровськ, ДДУВС, 2010. 236 с.
11. Вереша Р.В. Поняття вини як елемент змісту кримінального права України: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2005. 224 с.
12. Вечерова Є.М. Нормативність кримінального права: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2018. 460 с.
13. Гладкова Є.О. Стратегія й тактика протидії наркозлочинності в Україні: монографія. Харків: Діса плюс, 2019. 464 с.
14. Голіна В.В. Судимість: Монографія. Харків: Харків юридичний, 2006. 384 с.
15. Горох О.П. Сучасні кримінально-правові проблеми звільнення від покарання та його відбування: монографія; за наук. ред. А.А. Музики. Київ: ВД «Дакор», 2019. 676 с.
16. Гороховська О.В. Вбивство через необережність: Монографія / Наук. ред. Музика А.А. КИЇВ: Видавець ПАЛИВОДА А.В., 2007. 180 с.
17. Грищук В.К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія. 2-ге вид., переробл. і доповн. Хмельницький: Хмельн. ун-т управління і права, 2013. 768 с.
18. Дудоров О.О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика: Монографія. КИЇВ:Юридична практика, 2003. 924 с.
19. Жаровська Г.П. Транснаціональна організована злочинність в Україні: феномен, детермінація, протидія: монографія. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т, 2018. 568 с.
20. Зеленецький В.С., Ємельянов В.П., Настюк В.Я. та ін. Проблеми систематизації та комплексного розвитку антiterористичного законодавства України / За заг. ред. Зеленецького В.С., Ємельянова В.П.: Монографія. Харків: Право, 2008. 96 с.
21. Іващенко В.О. Торгівля жінками та дітьми (кримінологічні та кримінально-правові аспекти боротьби): Монографія. КИЇВ:Атіка, 2004. 112 с.
22. Ізетов А.Е. Втягнення у вчинення терористичного акту: кримінально-правове дослідження: Монографія. Харків: Право, 2010.174 с.
23. Катеринчук К.В. Злочини проти здоров'я особи: проблеми кримінально-правової теорії та практики: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 408 с.
24. Козак О.С. Ефективність звільнення від кримінальної відповідальності в Україні: монографія / за ред. О.М. Бандурки. Київ: Освіта України, 2009. 204 с.

25. Коржанський М.Й. Предмет і об'єкт злочину: Монографія. Дніпропетровськ: Юридична академія МВС; Ліра ЛТД, 2005. 252 с.
26. Коржанський М.Й. Презумпція невинуватості і презумпція вини: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 216 с.
27. Коржанський М.Й. Проблеми кримінального права: Монографія. Дніпропетровськ: Юридична академія Міністерства внутрішніх справ, 2003. 200с.
28. Корнякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-правова політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
29. Корупційна злочинність: витоки, сучасний стан, стратегія протидії: монографія / Т.В. Корнякова, О.Л. Соколенко, І.Г. Алексєєнко та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Т.В. Корнякової. Дніпро: ліра, 2017. 276 с.
30. Котовенко О.М. Кримінальна відповідальність за пошкодження об'єктів магістральних нафто-, газо- та нафтопродуктопроводів: Монографія. Харків: Консум, 2004. 136 с.
31. Кузнецов В.В. Кримінальна відповідальність за крадіжки: Монографія. КИЇВ: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005. 158 с.
32. Куц В.М., Кириченко Ю.В. Кримінальна відповідальність за незаконне використання електричної або теплової енергії: Монографія. КИЇВ: Центр учебової літератури, 2010. 160 с.
33. Лень В.В. Осудність у кримінальному праві і законодавстві: Монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2008. 180 с.
34. Лень В.В., Книга М.М. Примусові заходи медичного характеру: історія, стан, тенденції. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2010. 212 с.
35. Лень В.В., Книга М.М. Примусові заходи медичного характеру: цілі і підстави застосування. Запоріжжя: Дніпровський металург, 2011. 92 с.
36. Марін О.К. Кваліфікація злочинів при конкуренції кримінально-правових норм: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2003. 224 с.
37. Марітчак Т.М. Помилки у кваліфікації злочинів: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 188 с.
38. Матвійчук В.К., Голуб С.А. Незаконне полювання: відповідальність, протокольна форма провадження, розслідування і запобігання: Монографія. КИЇВ: КНТ, 2006. 304 с.
39. Машлякевич Д.С. Литвинов О.М. Стратегії запобігання і протидії корупції в Україні: монографія / за загальною редакцією д-ра юрид. наук, проф. О. М. Литвинова. Харків: ТОВ «В деле», 2016. 260 с.
40. Медицький І.Б. Вплив соціальних факторів на злочинність в умовах становлення незалежної Української держави: монографія. Івано-Франківськ, 2007. 222 с.
41. Мельник М.І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії): монографія. К.: Юридична думка, 2004.
42. 400 с. Михайленко Д.Г. Протидія корупційним злочинам засобами кримінального права: концептуальні основи: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 582 с.
43. Микитчик О.В. Філософія злочину: монографія. КИЇВ: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2006. 188 с.

44. Миронова В.О. Проблеми кримінальної відповіданості за порушення законів та звичаїв війни: Монографія. Харків: Право, 2007. 152 с.
45. Мисливий В.А. Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту: Монографія. Дніпропетровськ: Юридична академія Міністерства внутрішніх справ, 2004. 380 с.
46. Митрофанов І.І. Кримінально-правове забезпечення охорони довкілля: Монографія. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О.В.», 2010. 272 с.
47. Митрофанов І.І., Слободянік Т.М. Кримінальна відповіданість осіб, які вчинили злочин у співчасті: Монографія. Кременчук: Видавець «ПП Щербатих О.В.», 2009. 280 с.
48. Музика А.А. Відповіданість за злочини у сфері обігу наркотичних засобів: Монографія. КИЇВ: Логос, 1998. 324 с.
49. Методика розслідування вбивств, вчинених на замовлення / Волобуев А.Ф., Матюшкова Т.П., Філіпенко Н.Є. // Актуальні питання діяльності слідчих підрозділів ОВС України: зб. наук. Праць ННІПФСД ХНУВС за 2011 р. / за загал. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.М.Бандурки. Х.: НікаNova, 2012. С. 257-298.
50. Методичні рекомендації щодо виявлення, документування та розслідування злочинів, передбачених ст. 315 КК України, в умовах нового кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства / Степанюк Р.П., Галкін Д.В., Сафонов С.О. Філіпенко Н.Є. // Актуальні питання діяльності органів внутрішніх справ України: зб. наук. праць факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства ХНУВС за 2014 р. / за загал. ред. д-ра юрид. наук, чл.- кор. НАПрН України, засл. юриста України С.М. Гусарова. Х.: ХНУВС, НікаNova, 2015. С. 414-479.
51. Новітні кримінально-правові дослідження – 2019 : альманах наукових досліджень / за ред. О. В. Козаченка, О. М. Мусиченко. – Миколаїв : СПД Румянцева Г. В., 2019. 278 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11514/Almanax.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
52. Наден О.В. Найманство як соціальне та кримінально-правове явище: сутність, новітні тенденції розвитку та проблеми протидії: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2005. 264 с.
53. Наден О.В. Спеціальні види звільнення особи від кримінальної відповіданості за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: Монографія. Харків: Право, 2003. 224 с.
54. Наден О.В. Торгівля жінками як кримінально-правова та соціальна проблема сучасності: Монографія. КИЇВ:Атіка, 2004. 288 с.
55. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: Злочини проти власності/ За ред. М.І. Хавронюка. - Київ: ВД «Дакор», 2017. 448 с.
56. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Н.О. Армаш, Т.О. Коломоєць, Д.В. Приймаchenko, В.В. Шаблистий та ін.; за заг. ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 588 с.
57. Орлеан А.М. Кримінально-правова характеристика торгівлі людьми: Монографія. Харків: СІМ, 2005. 180 с.
58. Осадчий В.І. Кримінально-правовий захист правоохранної діяльності: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2004. 336 с.

59. Пономаренко Ю.А. Чинність і дія кримінального закону в часі: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2005. 288 с.
60. Пономаренко Ю.А. Штраф як вид покарання у кримінальному праві України (за результатами реформи 2011 р.): наук. нарис / наук. ред. Ю.В. Баулін. Х.: Право, 2012. 80 с.
61. Попрас В.О. Штраф як вид покарання за кримінальним правом України: монографія. Х.: Право, 2009. 224 с.
62. Присяжнюк Т.І. Потерпілій від злочину: проблеми правового захисту. КИЇВ: Центр учебової літератури, 2007. 240 с.
63. Протидія інформаційному тероризму та його фінансуванню в сучасних умовах: монографія / В.В. Крутов, М.П. Стрельбицький, О.А. Шевченко; ред.: В.В. Крутов; Нац. акад. прав. наук України. Київ. Ужгород: Вид-во НАПрНУ: IBA, 2014. 309 с.
64. Савченко А.В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки: комплексне порівняльно-правове дослідження: Монографія. КИЇВ: КНТ, 2007. 596 с.
65. Савченко А.В. Мотив і мотивація злочину: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2002. 144 с.
66. Семикін М.В. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правове дослідження: Монографія / За заг. ред. проф. В.П. Ємельянова. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2003. 145с.
67. Спіцина Г. О., Філіпенко Н. Є. Терористична діяльність: кримінально-правова політика протидії // Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р., м. Харків) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2019. С. 188-191.
68. Спіцина Г. О., Філіпенко Н. Є., Акулова А. О. Вікtimологічний аспект попередження майнових злочинів на транспорті. Злочинність і протидія їй в умовах сингулярності: тенденції та інновації : зб. тез доп. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті члена Правління Кримінологочної асоціації України, професора Тетяни Андріївни Денисової (м. Харків, 16 квіт. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. Справ, Кримінол. асоц. України. Харків : ХНУВС, 2021. С. 143-145.
69. Титаренко О.О. Кримінологочна характеристика та протидія економічним злочинам у вугільній промисловості: Монографія. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2008. 196 с.
70. Тростюк З.А. Поняттєвий апарат Особливої частини кримінального кодексу України: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2003. 144 с.
71. Трубников В.М., Орел Ю.В. Кримінальна відповідальність за злісну непокору вимогам адміністрації виправної установи: Монографія. Харків: Харків юридичний, 2009. 356 с.
72. Трубников В.М., Шинкарьов Ю.В. Арешт як вид кримінального покарання та особливості його застосування: Монографія. Харків: Харків юридичний, 2007. 288 с.
73. Ус О.В. Кримінальна відповідальність за підбурювання до злочину: Монографія. Харків.: Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2007. 264с.
74. Усатий Г.О. Кримінально-правовий компроміс: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2001. 128 с.

75. Філіпенко Н. Є. Кримінологочна діяльність судово-експертних установ України : монографія. Харків : Колегіум, 2020. 392 с.
76. Фріс П.Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні правові проблеми: Монографія. КИЇВ: Атіка, 2005. 332 с.
77. Фріс П.Л. Нарис історії кримінально-правової політики України: Монографія / За заг. ред. М.В. Костицького. КИЇВ: Атіка, 2005. 124 с.
78. Хавронюк М.І. Історія кримінального права європейських країн: Монографія. КИЇВ:Істина, 2006. 192 с.
79. Хавронюк М.І. Кримінальне законодавство України та інших держав Континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: Монографія. К. Юрисконсульт, 2006. 1048 с.
80. Хавронюк М.І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації: Монографія. КИЇВ: Істина, 2005. 264 с.
81. Харитонов С.О. Кримінальна відповідальність за військові злочини за кримінальним правом України: монографія. Харків: Право, 2018. 328 с.
82. Храмцов О.М. Насильство як категорія загальної частини кримінального права України (теорія, практика, зарубіжний досвід): монографія. Харків: Колегіум, 2017. 260 с.
83. Шаблисний В. В. Безпековий вимір кримінального права України: людиноцентристське дослідження: монографія. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ: Ліра ЛТД, 2015. 420 с. Шаблисний В.В., Александрова А.Ю. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову за мобілізацією: монографія. за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблисного. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2019. 200 с.
84. Шаблисний В.В., Галемін О.А. Кримінальна відповідальність за хуліганство, пов'язане з опором особам, наділеними владними повноваженнями під час виконання службових обов'язків, чи іншим громадянам, які припиняли хуліганські дії: монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 164 с.
85. Шаблисний В.В., Ткаченко А.В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань: монографія. за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблисного. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2018. 152 с.
86. Шаблисний В.В., Якименко Л.Г. Запобігання проникненню заборонених предметів до установ виконання покарань: монографія. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 168 с.
87. Шаблисний В.В. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України: монографія / В.В. Шаблисний, В.Ю. Коломієць; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблисного. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
88. Кримінальна відповідальність за невиконання рішення суду у кримінальному провадженні: моногр. / В. В. Шаблисний, О. В. Чорна; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В.В. Шаблисного. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 164 с.
89. Шакун В.І. Суспільство і злочинність: Монографія. КИЇВ:Атіка, 2003. 784 с.
90. Шемшученко Ю.С., Титаренко Ю.Л., Скибицкий В.В., Філонов А.В. Уголовноенаказание: Монография. Киев-Донецк: Институтгосударства и права им. В.М. Корецкого НАН Украины, Донецкий інститут внутренних дел МВД Украины, 1997. 320 с.

91. Шеремет А.П. Злочини проти статевої свободи: Монографія. Чернівці: ТОВ «Видавництво «Наші книги», 2007. 216 с.

92. Шинкаренко І.Р. Основи боротьби з тероризмом: навч. посіб. для вищих навчальних закладів МВС України / Шинкаренко І.Р., Ханькевич А.М., Никифорчук Д.Й. та ін. МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. 403 с.

93. Шинкаренко І.Р., Спіціна Г.О. Безпека об'єктів інфраструктури авіаційного транспорту: теоретичні аспекти. Вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх. 2020. №2. С. 253-262. включено до міжнародної науково метричної бази Index Copernicus International (Республіка Польща, Варшава), «Перелік Б МОН України» DOI: DOI: 10.31733/2078-3566-2020-2-253-262

94. Ященко А.М. Застосування заходів кримінально-правового характеру: монографія. Х.: НікаNova, 2014. 388 с.

95. Mykola Nechyporuk, Oleksandr Kliuiev, Aleksandar Ivanović, Natalia Filipenko (2021) Development Strategy of International Cooperation of Forensic Science Institutions of Ukraine with Foreign Experts in Prevention of Terrorist Attacks on Aerospace Industry and Critical Infrastructure. Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering – 2021. Synergetic Engineering Pp. 825-848. Presents the proceedings of the ICTM'21 Conference held in Kharkov, Ukraine, at November 28–29, 2021. ISBN: 978-3-030-94259-5 (eBook). URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-94259-5_64

96. Filipenko N., & Bublikov A. As for determination of certain stages of preventive forensic expert activity. Права людини в Україні: минуле, сьогодення, майбутнє : тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 10 груд. 2020 р.). Харків: НДІ ППСН, 2020. С. 136-138. URL: https://library.pps.pro/index.php/ndippsn_20201120/article/view/filipenko.

97. Vladislav Fedorenko & Natalia Filipenko & Inesa Shumilo & Volodymyr Nesterovych & Svitlana Nischymna, (2021) Entrepreneurial activity of the IT sector in the conditions of the COVID-19 pandemic and in the post-quarantine period. Entrepreneurship and Sustainability Issues, VsI Entrepreneurship and Sustainability Center, vol. 8(4), pages 697-712, June. Handle: RePEc:ssi:jouesi:v:8:y:2021:i:4:p:697-712DOI: 10.9770/jesi.2021.8.4(43) (Wed of Science)

98. Dzhuzha, O. M., Vasylevych, V. V., Telefanko, B. M., & Filipenko, N. E. 2021 The Criminological Principles of Crime Prevention in the Field of Physical Culture and Sports of Ukraine. DIXI, 23(2), 1-25. <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/3980/3174> (Wed of Science).

99. Nechyporuk, M., Pavlikov, V., Ivanović, A., Filipenko, N. (2021) Forensic Science Possibilities Within The Framework Of Criminal Proceedings While Aviation Accidents (Review Article). Archives of Criminology and Forensic Sciences. 1(3). 56-66. DOI: <https://doi.org/10.32353/acfs.3.2021.05>

100. Mykola Nechyporuk, Volodymyr Pavlikov, Natalia Filipenko, Hanna Spitsyna, Ihor Shynkarenko Cyberterrorism Attacks on Critical Infrastructure and Aviation: Criminal and Legal Policy of Countering. Conference on Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering–Synergetic Engineering ICTM 2020: Integrated Computer Technologies in Mechanical Engineering. 2020 pp 206-217(Indexed by SCOPUS, INSPEC, WTI Frankfurt eG, zbMATH, SCImago More

information about this series at. URL: <http://www.springer.com/series/15179>
<https://doi.org/10.1007/978-3-030-66717-7>.

101. Filipenko N. Ye., Spitsyna H. O. Forensic prevention: the concept of implementation in Ukraine. Challenges of legal science and education: an experience of EU countries and introduction in Ukraine : Collective monograph. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2020. P. 408-431. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-007-0-23>.

102. Natalia Filipenko, Hanna Spitsyna, Ihor Shynkarenko, Vitalii Tsymbalistyi. Implementation of Preventive Activity; Foreign Experience in Criminological Work of Forensic Science Institutions Socrates: Rīgas Stradiņa universitātes Juridiskās fakultātes elektroniskais juridisko zinātnisko rakstu žurnāls = Rīga Stradiņš University Faculty of Law Electronic Scientific Journal of Law. Rīga: RSU, 2021, Nr. 1 (19). P. 32-39.

103. Vladislav Fedorenko & Natalia Filipenko & Inesa Shumilo & Volodymyr Nesterovych & Svitlana Nischymna, 2021 Entrepreneurial activity of the IT sector in the conditions of the COVID-19 pandemic and in the post-quarantine period. Entrepreneurship and Sustainability Issues, VsI Entrepreneurship and Sustainability Center, vol. 8(4), pages 697-712, June. Handle: RePEc:ssi:jouesi:v:8:y:2021:i:4:p:697-712 DOI: 10.9770/jesi.2021.8.4(43).

104. Filipenko N. Ye. Identification of crime determinants while performing forensic expert activities // Proceedings of VI International scientific conference "Scientific achievements during the rapid technological development". Berlin, tredition GmbH, 2019. P. 161-167.

11. Інформаційні ресурси

1. Правовий портал «Ліга: Закон» - законодавство України:

URL :<http://search.ligazakon.ua/>

2. Верховна Рада України. URL :<https://www.rada.gov.ua/>

3. Президент України. URL :<https://www.president.gov.ua/ru>

4. Верховний Суд.

URL :https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

5. Офіс Генерального прокурора України.

URL :<https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

6. Національна академія правових наук України.

URL :<http://www.aprnu.kharkiv.org/>

7. Конституційний Суд України. URL :<https://ccu.gov.ua/>.

8. Газета "Урядовий кур'єр" URL :<http://ukurier.gov.ua/uk/>

9. Газета "Юридична практика" URL :<http://presa.ua/juridicheskaja-praktika.html>

10. Міністерство внутрішніх справ України.

URL :<https://mvs.gov.ua/uk/contacts/ministry-internal-affairs>.

11. Міністерства Юстиції України. URL :www.gdo.kiev.ua

12. Єдиний державний реєстр судових рішень.

URL :<https://reyestr.court.gov.ua/>

13. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

URL :<http://www.nbuu.gov.ua/>

14. Бібліотечно-бібліографічні ресурси Верховної Ради України.

URL :<http://lib.rada.gov.ua/static/about/wellcome.html>

15. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого.

URL :<https://nlu.org.ua/>

16. Науково-технічна бібліотека Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського (ХАІ). URL :<https://library.khai.edu/>
